

ТУРЕЧЧИНА

План презентації

1. Загальні відомості
2. Географічне положення
3. Природні умови і ресурси
4. Населення
5. Господарство а) Промисловість
б) Сільське господарство
6. Транспорт
7. Зовнішні економічні зв'язки

1. Загальні відомості

Туреччина розташована на межі Південно-Східної Європи та Західної Азії. Європейська частина країни (Східна Фракія) знаходиться на Південному Сході Балканського п-ва - 23.7 тис. кв. км. (3% від загальної площі країни). Більша частина країни (Анатолія) обіймає територію п-ва Мала Азія і відокремлена від європейської території країни протоками Босфор, Дарданелли та Мармуровим морем. Територія Туреччини омивається також водами Чорного, Егейського та Середземного морів. По суходолу Туреччина межує: в Азії з Грузією, Азербайджаном (Нахічевань), Вірменією, Іраном, Іраком та Сирією; в Європі з Грецією та Болгарією. **Територія** 779,5 тис. км². 814,5 тис. км² з урахуванням континентального шельфу та внутрішніх водоймищ. **Населення** Фактично – 73 млн. чол. (за офіційними результатами загальнодержавного перепису населення 2000 року – 67,8 млн. чол.) **Етнічний склад** У ТР офіційні дані щодо національного складу населення не оприлюднюються. Офіційно в Конституції ТР затверджено, що все населення країни – турки, які складають єдину турецьку націю. За неофіційною інформацією, турки складають близько 70% населення. Найбільш чисельні національні меншини: курди (згідно з оцінками ПАРЄ від 12 до 15 млн. чол.), кримські татари та албанці, відповідно, 3 і 2 млн. чол.

2. Географічне положення

Туреччина розташована на межі Південно-Східної Європи та Західної Азії. Європейська частина країни (Східна Фракія) знаходиться на Південному Сході Балканського п-ва - 23.7 тис. кв. км. (3% від загальної площі країни). Більша частина країни (Анатолія) обіймає територію п-ва Мала Азія і відокремлена від європейської території країни протоками Босфор, Дарданелли та Мармуровим морем. Територія Туреччини омивається також водами Чорного, Егейського та Середземного морів.

По суходолу Туреччина межує: в Азії з Грузією, Азербайджаном (Нахічевань), Вірменією, Іраном, Іраком та Сирією; в Європі з Грецією та Болгарією.

3. Природні умови і ресурси

Територія Туреччини знаходиться в межах субтропічного кліматичного пояса. Однак гірський, сильно розчленований рельєф і дуже складна циркуляція повітряних мас обумовили велику розмаїтість кліматичних районів.

Чорноморське узбережжя Туреччини відрізняється помірковано теплим кліматом, що характеризується великою вологістю, порівняно рівномірним розподілом опадів по сезонах року, печенею влітку і прохолодною зимою. Середня температура січня на узбережжя $-1-5^{\circ}$, $+7^{\circ}$, липня $+22$, $+24^{\circ}$. Високі Понтійські гори узимку захищають Чорноморське узбережжя від впливу холодних повітряних мас внутрішніх районів країни, а Чорне море зменшує вплив холодних північних вітрів. Крім того, східна частина Чорноморського узбережжя захищена від проникнення холодних вітрів високими Кавказькими горами.

Чорноморське узбережжя одержує найбільша кількість опадів, чим воно також багато в чому зобов'язане високим Понтійським горам. У східній частині узбережжя випадає до 2500 мм опадів у рік. У західних районах узбережжя опадів менше — 700—800 мм. Південні схили Понтійських гір відрізняються більшою сухістю, чим північні навітряні схили. Рясні опади на північних схилах за всіх часів року викликані пануючими в країні північно-західними вітрами, що дують з Чорного моря, і зі середземноморськими циклонами.

4. Населення

Чисельність населення країни 2015 року становила 79,414 млн осіб (19-те місце у світі)[\[1\]](#). Чисельність турків стабільно збільшується, народжуваність 2015 року становила 16,33 ‰ (118-те місце у світі), смертність — 5,88 ‰ (170-те місце у світі), природний приріст — 1,26 % (93-те місце у світі)

5. Господарство

У 1994 аграрний сектор економіки, включаючи лісове і рибне господарство, забезпечував створення 15,7 % ВВП і давав робочі місця бл. 40 % працездатного населення країни. На Анатолійському плоскогір'ї традиційно вирощують зернові і розводять худобу. У багатших прибережних районах, зокрема на побережжі Егейського моря, поширені великі землеволодіння. У цих районах обробляють такі товарні культури, як бавовник, тютюн і плодови. Виробництво зернових і тваринництво забезпечують 2/3 всієї сільськогосподарської продукції. Із зернових культур бл. 2/3 припадає на пшеницю і 1/4 — на жито. Тваринництво залишається найважливішою галуззю передусім в гірських східних районах, де заняття землеробством обмежене через складні природні умови. У 1994 в Туреччині нараховувалося 36 млн голів овець, від яких отримують вовну для килимарства, а також шкури і м'ясо. Стадо великої рогатої — 12 млн голів; 10 млн кіз, з яких 1/4 — ангорські, що дають мохер. 1/3 аграрної продукції практично в рівних частках формується за рахунок зборів фрукти і овочів і урожаю технічних культур, основу якого складають бавовна (837 тис. т в 1995), тютюн (178 тис. т) і цукровий буряк (11,7 млн т).

6. Транспорт

Транспорт. Туреччина має досить густу мережу шляхів. Протяжність залізниць — більш як 8,4 тис. км, автомобільних доріг із твердим покриттям — 59 тис. км. Тоннаж морського торгового флоту — понад 3,9 млн. т. (1990 р.). З 1973 р. встановлено прямий зв'язок між азійською та європейською частинами Туреччини завдяки мосту через Босфор. Найбільші морські порти: Стамбул, Ізмір, Самсун, Іскендерун.

Через повітряний простір Туреччини пролягають повітряні траси авіакомпаній багатьох країн. Міжнародні аеропорти знаходяться поблизу Стамбула, Анкари та Ізміра.

7. Зовнішні економічні зв'язки

Зовнішньоекономічна діяльність України визначається багатьма чинниками. Серед них важливу роль відіграють політико- та економіко-географічне положення, природо-ресурсний потенціал, рівень економічного розвитку, галузева структура народногосподарського комплексу, розвинутість транспортної мережі тощо. Основною складовою зовнішньоекономічної діяльності України є розвиток і поглиблення торгово-економічного співробітництва з країнами світу. Зовнішньоторговий обіг після проголошення Україною незалежності помітно знизився. Загальний обсяг зовнішньої торгівлі України дорівнював у 1999 році 28,1 млрд. доларів США. Позитивним є те, що розмір експорту (15,2 млрд. доларів США) став навіть більшим за обсягом від імпорту (12,9 млрд. доларів США). Близько 60% експорту з України на початку 90-х здійснювалося у пострадянські країни, а решта в інші країни світу. В імпорті товарів ще більша частка припадала на країни колишнього СРСР (понад 70%). Серед інших країн світу за обсягами товарообігу раніше домінували країни Центральної Європи, але зараз питома вага їх менша (20%).

За даними 1999 року провідне місце в експортних операціях України продовжує займати Росія (16%), Китай (4,8%) Туреччина (4,4%), а в імпортних — Росія (16%), Німеччина (7,3%) і Туркменістан (3,7%).

Серед інших торгових партнерів України помітними імпортерами її продукції є Німеччина, Італія, США, Білорусь, Польща, Болгарія, а експортерами в Україну.

ПІДГОТУВАВ УЧЕНЬ 10 КЛАСУ

БІЛИК ВАСИЛЬ ВІТАЛІЙОВИЧ

